

Hammers Gård

Af Mogens Suhr Andersen

Farver Hammers Gård ca. 1910. Billedet er taget af fotograf Hude.

Året 1975 er af Europarådets ministerkomité proklameret som et europæisk bygningsfredningsår under mottoet »En fremtid for vor fortid« – eller sagt på en anden måde: »Bevar mig vel«.

I årets løb er der sket en del restaureringer af ældre bygninger her i byen, og kommunens indsats har bl. a. været istandsættelsen af hjørneejendommen Skomagergade/Ringstedgade.

Ejendommen har en interessant historisk baggrund og er beliggende på dele af arealer, hvor der i forudtids tider lå Sct. Budolfi kirke.

I 1761 købte borgmester Rasmus Lange den store hjørnegrund, matr. nr. 67 og delte grunden i 2 dele og lod i 1766 opføre gårde på begge grunde.

Hjørnegrunden Skomagergade 33 overdroges til svogeren Commerceråd Holst, som omkring 1771 byggede huset færdig.

I 1781 overtog byen ejendommen og havde gården i 30 år som residens for byens kommandant, som byen i hine tider var pligtig at indkvartere på behørig vis.

Fra 1811 til ca. 1840, igen en 30-årig periode, havde gården skiftende ejere, og i 1839 overtog farver Hammer gården, og ejendommen var i slægten Hammers besiddelse frem til århundredeskiftet.

I denne periode havde gården sin blomstringstid og var rammen om et borgerligt familieliv.

Senere har forskellige butikker haft til huse her, og huset har haft vekslende ansigter.

Byen overtog i 1964 igen ejendommen, dog ikke for indkvartering af byens kommandant, men med planer om nedrivning for øje af hensyn til gadeudvidelser i forbindelse med centerplanen.

Lykkeligvis er interessen for bevaring af arkitektoniske arv og værdier vokset kraftig de sidste år, og efter en indsats fra byråd og kommunens arkitekter, er det i dag muligt at samles i et – godt nok ændret hus – men bevaret hus som eksempel på 1700 tallets kultur.

Et gammelt hus er gjort brugbart og har igen fået liv . . .

Istandsættelsen af ejendommen har været ret omfattende. Nyt tag er oplagt, facade mod Skomagergade er bragt tilbage svarende til oprindelig vinduesopdeling, og som det ses på billedet blev også gårdfacaderne istandsat og nye »gamle« vinduer indsat.

I ejendommens sidefløj mod Ringstedgade er indrettet et kommunalt »galleri«, hvor der året igennem arrangeres vekslende udstillinger om aktiviteter i kommunen. Billedet viser udstillingen »Hammers Gård«, der i juni måned, som den første udstilling, omhandlede bygningsbevaringsåret. Af andre udstillinger omhandlede dette emne kan nævnes udstillingen om bevaringsplaner for Veddelev, Sct. Jørgensbjerg og Svogerslev, samt udstillingen »Gl. Højagergård«.

